7 клас

Тема уроку: ПРИРОДНІ ЗОНИ ЄВРАЗІЇ.

Вам знадобиться:
- підручник сторінки 207-215
- атлас
- контурна карта
- робочий зошит
- комп'ютер

Подивімося на карту природних зон материка: вона нагадує яскраво-плямистий килим. «Повний набір» кліматичних поясів Північної півкулі зумовлює наявність в Євразії усіх природних зон Землі. На жодному з вивчених материків немає такого різноманіття ґрунтів, рослин та тварин, яке спостерігається тут. На жодному з вивчених материків області високої поясності не займають такі великі площі. Природних комплексів так багато, що тільки загальне ознайомлення з кожним із них зайняло б багато часу.

1. В робочому зошиті креслимо таблицю і заповнюємо її за допомогою атласу, підручника та конспекту.

Назва природної зони	Географічне положення (можна держави в яких поширена)	Ґрунти	Представники тваринного світу	Представники рослинного світу

2. На контурну карту "Природні зони Євразії" нанести дані природні зони (зафарбовуємо і підписуємо) у підручнику ст. 207, атлас ст. 42-43

У Євразії представлені всі природні зони земної кулі, але тільки зони арктичних пустель, тундри, лісотундри й хвойних лісів утворюють суцільні смуги, які тягнуться із заходу на схід через весь материк, поступово змінюючи одна одну.

Порушення широтної зональності в розміщенні природних зон найбільш чітко простежується на заході й сході Євразії. Найбільшу площу на материку займають природні зони помірного поясу.

Зона хвойних лісів, або тайга, охоплює великі простори від Атлантичного до Тихого океану. На заході переважає сосна й ялина, за Уралом — ялиця, сибірський кедр, у Східному Сибіру — модрина. Хвойні ліси ростуть на підзолистих ґрунтах із малим вмістом перегною. Багатий і різноманітний тваринний світ: соболі, бобри, горностай, лисиці, білки, куниця, зайці, бурундуки, рисі, лосі, ведмеді, глухарі, рябчики, шишкарі, кедрівки, дятли.

Мішані ліси розташовані в Євразії не суцільною смугою, а тільки в Європі й Східній Азії. На заході змішані ліси починаються на півдні Скандинавського півострова й тягнуться до передгір'їв Південного Уралу. Крім хвойних ростуть дуб, липа, ясен, в'яз, граб. Ґрунти в основному дерново-підзолисті. Поряд із сибірськими породами хвойних дерев тут поширені монгольський дуб, амурська липа, маньчжурський горіх, клен. Ґрунти бурі, лісові. Крім тварин, характерних для тайги, водяться уссурійський тигр, амурський кіт, єнотоподібна собака, чорний уссурійський ведмідь, кабан, плямистий олень.

Широколисті ліси Євразії також не утворюють суцільної смуги. На заході Європи вони тягнуться від південних берегів Балтійського й Північного морів, поступово витягуючись на Східноєвропейській рівнині. Тут на бурих лісових ґрунтах ростуть дубові й букові ліси з домішкою граба, а в приатлантичному районі — благородного каштана. У широколистяних лісах водяться благородний олень, козуля, кабан, лісовий кіт.

Лісостеп тягнеться нешироκою смугою від Середньодунайської низовини до річки Єнісей. Зона степів — від низов'їв Дунаю й берегів Чорного й Азовського морів, огинаючи з півдня Уральські гори, до Алтаю, продовжуючись на піднесених рівнинах східної Азії. Під трав'янистим покривом степів утворюються родючі чорноземні ґрунти. У наш час степи й лісостепи — найбільш розорані й змінені людиною природні зони. Із тваринного світу в степах збереглися гризуни — польові миші, бабаки, ховрашки, із птахів водяться степові орли, подекуди дрохва. Із хижаків у степу зустрічаються лисиці, степові тхори.

Напівпустелі й пустелі

Напівпустелі й пустелі (близько 1/4 площі материка) утворилися в посушливих областях центральної, південно-західної частково південної Азії в трьох кліматичних поясах: помірному, субтропічному й тропічному. У напівпустелях переважають світло-каштанові й бурі ґрунти, у пустелях — сіро-бурі з дуже незначною кількістю перегною, багато солончаків. Рослинність дуже бідна, місцями й зовсім відсутня. Для пустель помірного поясу характерна різка контрастність кліматичних умов: виснажлива спека влітку й сильні морози з вітрами узимку. Тваринний світ добре пристосований до перепадів температур і постійного дефіциту води. Багато гризунів — ховрашків, тушканчиків, пищух; із великих травоїдних водяться антилопи, кулани, двогорбі верблюди.

Особливо багато плазунів — ящірок, змій, черепах і павукоподібних — скорпіонів і тарантулів. У тропічних пустелях водяться різні гризуни, дикий осел, лисиця фенек, смугаста гієна.

Субтропічні ліси

Субтропічні ліси, розташовані на заході й сході Євразії, сильно змінені внаслідок господарської діяльності людини. Зона твердолистяних вічнозелених лісів і чагарників розташована на узбережжі Середземного моря, захищеному горами від холодних північних вітрів. Зона субтропічних мусонних лісів на південному сході Азії займає південну частину Великої Китайської рівнини, південь Корейського півострова й південну половину Японських островів.

Савани та рідколісся

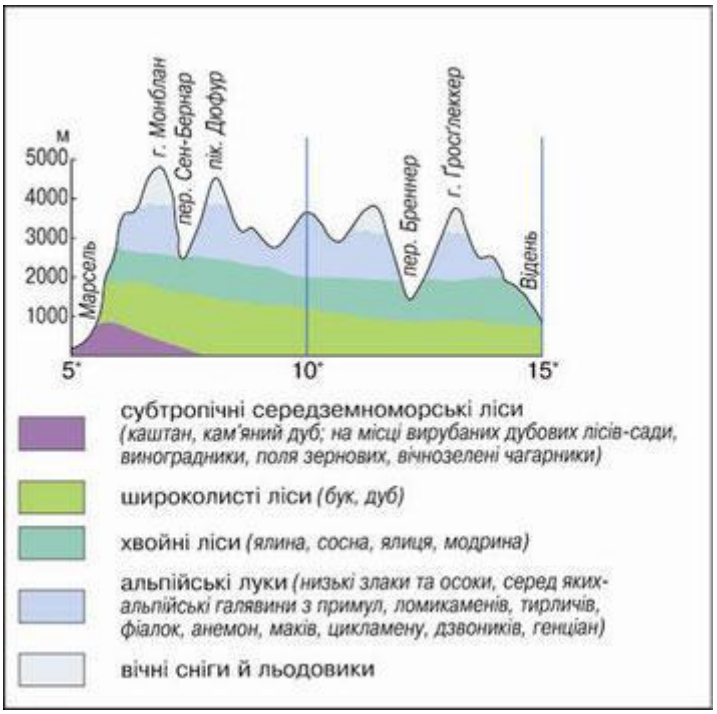
Савани, порівняно з Африкою й Південною Америкою, займають невеликі площі на півостровах Індостан та Індокитай

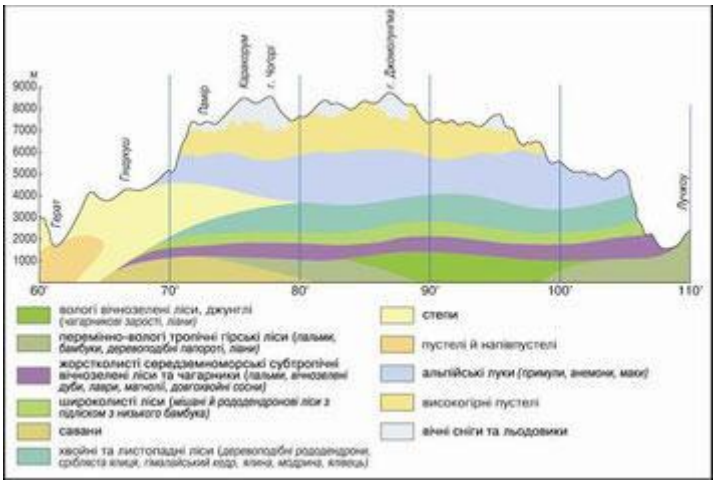
Субекваторіальні та екваторіальні ліси

Субекваторіальні перемінно-вологі ліси займають узбережжя морів і схили гір півостровів Індостан і Індокитай. Зона вологих екваторіальних лісів Євразії охоплює південь півострова Індокитай, майже повністю Великі Зондські острови й південний захід острова Шрі-Ланка. Як і для екваторіальних лісів на інших материках, для них характерна пишна багатоярусна вічнозелена рослинність і багатий тваринний світ.

Висотна поясність гір Євразії

Послідовність висотних поясів залежить від природної зони біля підніжжя гір, їх висоти та віддаленості від океанів. У Європі найбільш чітко висотна поясність проявляється в Альпах, де п'ять висотних поясів закономірно змінюють один одного. Найбільша кількість висотних поясів спостерігається на південних схилах Гімалаїв. На північних схилах гір усього два висотні пояси. Це пояснюється сусідством із нагір'ям Тибет, якому властиві суворі кліматичні умови.

Домашнє завдання

1. Заповнити таблицю (сфотографувати і надіслати на пошту).
2. Зробити контурну карту (сфотографувати і надіслати на пошту).